



เจ้ากรรมนายเวร

มีหรือไม่ว่า

โดย สุจินต์ บริหารวนเขตต์

มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

“เจ้ากรรมนายเวรมีหรือไม่ว่า”

โดย สุจินต์ บริหารวนเขตต์



มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

จัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๘ จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 974-93040-8-X

ท่านที่ประสงค์จะพิมพ์หนังสือของมูลนิธิฯ
เพื่อเป็นธรรมทานโปรดติดต่อ



มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สำนักงานเลขที่ ๑๗๔/๑ ซอยเจริญนคร ๗๔

ถนนเจริญนคร แขวงบुकคโล เขตธนบุรี

กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

โทร. ๐ ๒๔๖๔ ๐๒๓๙

www.dhammadhome.com

“เจ้ากรรมนายเวรมีหรือไม่ว

โดย สุจินต์ บริหารวนเขตต์



ถาม มีผู้กล่าวว่า การทำบุญแล้วควรอุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้ากรรมนายเวร ไม่ทราบว่าคำว่า เจ้ากรรมนายเวร หมายถึงอะไร การทำสมาธิแล้วจะอุทิศให้เจ้ากรรมนายเวรด้วยได้หรือไม่อย่างไร

สุ. รู้สึกว่าใช้คำว่า เจ้ากรรมนายเวรกันมาก และกลัวเหลือเกินว่า ถ้าไม่อุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวรจะไม่พ้นจากเคราะห์กรรมต่างๆ มีท่านผู้ใดเคยทำและเคยคิดอย่างนี้บ้างไหม ความจริงนั้น เมื่อทำบุญแล้วควรอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ที่สามารถรู้และอนุโมทนาได้ แต่คำว่าเจ้ากรรมนายเวรดูจะเป็นคำคล้องจองของคำว่า กรรมเวร และ เจ้านาย ที่ว่ามีเจ้ากรรมนายเวรนั้น ตามความเป็นจริงแล้ว ใครทำให้ท่านปฏิสนธิใน

ชาตินี้ อะไรทำให้แต่ละบุคคลเกิดในภพนี้ในภพนี้ เจ้ากรรมนายเวรเป็นผู้ทำหรือ หรือว่าเป็นกรรมของแต่ละท่านที่ได้กระทำแล้ว กรรมหนึ่งเป็นปัจจัยทำให้ปฏิสนธิจิตเกิดในภพนี้ เพราะฉะนั้นไม่มีบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นเจ้ากรรมของใคร เพราะว่าแต่ละท่านมีกรรมเป็นของตน แม้แต่ปฏิสนธิจิตซึ่งเป็นจิตขณะแรกที่เกิดในภพนี้ ก็เป็นผลของกรรมหนึ่งที่ได้กระทำแล้วในอดีตของท่านเอง ไม่ใช่มีเจ้ากรรมทำให้ท่านปฏิสนธิ

ข้อความในอังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต ธัมมปริยายสูตร ข้อ ๑๙๓ พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสว่า **ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราจักแสดงธรรมปริยาย อันเป็นเหตุแห่งความกระเลื่อกระสน แก่เธอทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงฟัง จงใส่ใจให้ดี เราจักกล่าว**

ภิกษุเหล่านั้น ทูลรับคำพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสว่า **ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรมปริยาย อันเป็นเหตุแห่งความกระเลื่อกระสนเป็นไฉน ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัตว์ทั้งหลาย เป็นผู้มียกรรมเป็นของของตน เป็นผู้รับผลของกรรม เป็นผู้มียกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นพวกพ้อง และมีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย กระทำกรรมไว้เป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตาม ย่อมเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น**

เพราะฉะนั้น จึงไม่มีใครเป็นเจ้ากรรมนายเวรของใคร หรือ ว่าท่านผู้ใดเข้าใจเรื่องเจ้ากรรมนายเวรว่าอย่างไร มีใครเคย อุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวรบ้าง

ถาม ผมเพียงแต่ยกมือว่าเคยกระทำเช่นนั้น แต่ผมไม่มีความรู้เรื่อง เจ้ากรรมนายเวร

ส. ขณะที่อุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวรนั้น ไม่รู้ว่ามีเจ้ากรรม นายเวรหรือไม่ ใช่ไหม

ถาม เป็นคติความเชื่อที่เชื่อว่า เราทำอะไรให้ใครเขาไม่พอใจ เดือดร้อนอย่างไรก็แล้วแต่ เราก็ขอให้ต่างฝ่ายต่างมีโหสิกรรม ต่อกัน อันนั้นเป็นความเชื่อที่ว่าถ้าเราแผ่ส่วนกุศลไป แผ่ เมตตาไป เชื่อว่าย่อมเป็นการกระทำที่ดี และอย่างน้อยที่สุด ก็ทำให้เราสบายใจ เพราะเชื่ออย่างนี้จึงทำอย่างนี้ และเชื่อ ต่อไปโดยไม่ได้ศึกษาว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าอาจจะตรัสไว้ที่ ไหน คิดว่าเป็นคติทางพุทธศาสนา

ส. แต่ไม่เคยเห็นเจ้ากรรมนายเวร ใช่ไหม

ถาม ที่เป็นตัวเป็นตนก็มี พ่อแม่ของผม ผมก็ถือว่าเป็นเจ้ากรรม นายเวร ท่านมีบุญคุณกับผม ผมก็อุทิศให้พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ อุทิศให้ทุกครั้งไป

สุ. ถ้าอย่างนั้น ในความหมายนี้คงหมายถึงผู้ที่มีกรรมต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นกุศลกรรมหรืออกุศลกรรม ก็ชื่อว่าเจ้ากรรมนายเวร

ถาม ไม่ทราบว่าคุณจริงจะเป็นอย่างไรสำหรับคนอื่น สำหรับ กระผม กระผมถือว่าใครก็แล้วแต่กระทำความต่อกัน เรา ก็อยากอุทิศให้

สุ. นั่นเป็นเรื่องอุทิศส่วนกุศล เป็นเรื่องของการเจริญเมตตา แต่ นี่เป็นเรื่องการเข้าใจเรื่องเจ้ากรรมนายเวร คือไม่ทราบว่าคุณแต่ละท่านมีความคิด ความเข้าใจเรื่องของเจ้ากรรมนายเวร อย่างไร เพราะรู้สึกว่าจะเป็นเรื่องนิยมในการที่จะอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวร

ถาม กระผมก็เป็นคนธรรมดาๆ ที่ไม่ได้ศึกษา มีความเชื่อว่า ถ้าเราทำความไม่ดีอะไรกับใครไว้ ก่อความไม่พอใจแก่ใครไว้ ก็คิดว่า กรรมนั้นอาจเกิดสนองแก่เราได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้น ก็คิดว่า ถ้าเราโหลิกรรมต่อกันเสียก็คงจะดี อันนี้เป็นความเชื่อ นอกจากนั้นเคยไปพบใครไม่ทราบบอกว่า เวลาเจ็บป่วย พระภิกษุท่านบอกว่ามีสาเหตุหลายอย่าง จำได้ว่า มีพยาธิ มีอุตุ มีกรรม และมีข้อหนึ่งว่าเป็นเรื่องของกรรมที่เราทำอะไรไปในชาติก่อน อาจจะทำให้ผู้ถูกกระทำนั้นมาทวงบุญทวงคุณ หรือว่าทวงกรรมที่เราไปทำเขา ด้วยเหตุ นั้น

ผมก็เชื่อเช่นนั้น เวลาทำบุญทำกุศลอะไรก็แล้วแต่ ก็อุทิศส่วนกุศลไปให้ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยต่างๆ ก็ไม่ลืมที่จะใส่บาตรกรวดน้ำให้ผู้ที่จะเป็นเจ้ากรรมนายเวร ถ้ามีอะไรต่อกัน ก็ขอโหลิแลกกัน ทำอย่างนั้นด้วยความเชื่อ ผมไม่ทราบว่าจะถูกต้องตามคติหรือพระธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า หรือเปล่า

ส. ขอให้พิจารณาโดยละเอียดถึงเรื่องการอุทิศส่วนกุศลและการอบรมเจริญเมตตา สำหรับการอุทิศส่วนกุศลนั้น เมื่อได้ทำกุศลแล้ว ก็สามารถจะอุทิศให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดก็ได้ที่สามารถจะล่วงรู้ เพื่อเขาจะได้เกิดกุศลจิตอนุโมทนา ไม่ว่าจะเป็นผู้ยังมีชีวิตอยู่หรือว่าเป็นผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว แต่สำหรับความเข้าใจเรื่องเจ้ากรรมนายเวรนี้ ขอให้พิจารณาจริงๆ ว่าแต่ละท่านมีกรรมเป็นของตน เพราะฉะนั้น จึงไม่มีเจ้ากรรมนายเวร ไม่มีบุคคลหนึ่งบุคคลใดจะดลบันดาลทุกข์สุขให้กับท่าน เพราะว่าทุกข์สุขของแต่ละท่านนั้น ย่อมต้องเป็นผลของการกระทำ คือกรรมของท่านเอง

ส่วนการอุทิศส่วนกุศล ขณะนั้นผู้อุทิศต้องมีเมตตาจิต จึงสามารถจะอุทิศส่วนกุศลให้แก่บุคคลนั้นได้ ถ้าขาดเมตตาจิตในบุคคลใด ก็จะไม่อุทิศส่วนกุศลให้บุคคลนั้น เพราะ

ฉะนั้นการอุทิศส่วนกุศลจึงเป็นการเจริญเมตตา คือต้องมีความเมตตาจึงสามารถจะอุทิศส่วนกุศลในขณะนั้นได้ ถ้าคิดถึงเจ้ากรรมนายเวรที่มองไม่เห็น กับคิดถึงบุคคลที่ท่านกำลังไม่พอใจ แทนที่จะคอยโอกาสมีเมตตาอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวรที่ไม่เห็นหน้า และไม่รู้ว่าเป็นใคร แต่กับคนซึ่งท่านกำลังเห็นและไม่พอใจนั้น อาจจะเคยเป็นเจ้ากรรมนายเวรได้ไหม ซึ่งความจริงเจ้ากรรมนายเวรไม่มี ทุกท่านมีกรรมเป็นของๆ ตน แต่ถ้าคิดถึงกรรมที่ตนได้เคยทำต่อบุคคลอื่น แล้วเรียกบุคคลที่ท่านกระทำด้วยว่าเป็นเจ้ากรรมของท่าน แล้วใครที่จะเห็นเขามีความสุข ให้พ้นจากความผูกโกรธ ขณะนั้น ก็ควรเมตตาบุคคลที่ท่านเห็น แทนที่จะไปอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวรที่มองไม่เห็น นี่ก็เป็นสิ่งที่ควรพิจารณา

ส่วนการเจริญเมตตานั่น ก็เจริญได้ต่อคนที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น การเจริญเมตตาต่อคนที่ล่วงลับไปแล้วไม่มีประโยชน์ไม่เกิดผล เพราะฉะนั้น ควรพิจารณาตามความเป็นจริงว่าบุคคลที่สิ้นชีวิตแล้วนั้น สุธมฺมสังกาสภาพของการเป็นบุคคลซึ่งเคยเกี่ยวข้อง เคยมีความสัมพันธ์ เคยชอบหรือเคยชังต่อกันก็จบสิ้นไปแล้ว

ฉะนั้น การที่สามารถมีเมตตาต่อบุคคลซึ่งเป็นที่ไม่รักได้ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ จึงเป็นผู้ที่อบรมเจริญเมตตาจริงจังๆ มีกำลังของเมตตาที่สามารถจะเจริญได้แม้บุคคลซึ่งไม่เป็นที่รัก ก็เมตตาได้ แต่ถ้าบุคคลนั้นสูญสิ้นการเป็นบุคคลนั้นแล้ว จะมีเมตตาต่อบุคคลนั้นทุกๆ ที่ท่านเองก็รู้ว่าไม่มีบุคคลนั้นอีกต่อไป ก็ย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ฉะนั้น ความคิดเรื่องเจ้ากรรมนายเวรก็ฉันทัน ในเมื่อกรรมได้กระทำไปแล้ว และกรรมนั้นก็เป็นอย่างของท่านเอง และบุคคลที่ท่านกระทำความในชาติไหนๆ ก็ตาม ในปัจจุบันชาตินี้จะเป็นใคร ถ้ากล่าวลอยๆ ว่าเจ้ากรรมนายเวร โดยที่ไม่รู้ว่าเป็นใคร ก็ย่อมเป็นโมฆะ เพราะไม่รู้ว่าใครที่ไหน แต่ถ้าระลึกได้ว่า ควรจะมีเมตตา ควรอุทิศส่วนกุศลให้บุคคลทั้งหลายผู้สามารถล่วงรู้ได้ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นใคร ท่านก็สามารถจะเจริญเมตตาโดยอุทิศส่วนกุศลให้ แม้คนซึ่งไม่เป็นที่รัก จะดีกว่าการไปอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร โดยไม่ทราบว่ชาติไหน ท่านได้ทำกรรมอะไรกับบุคคลใด จึงจะเรียกบุคคลนั้นว่า เป็นเจ้ากรรมนายเวรของท่าน

เพราะว่า แม้กรรมในชาติก่อนๆ ก็ยังนึกไม่ออก ไม่สามารถจะล่วงรู้ได้ว่า ในชาติก่อนๆ ได้กระทำความอะไร จึงมีเจ้ากรรมนายเวร และเป็นเจ้ากรรมนายเวรในชาติไหนก็ไม่รู้

และถ้าเป็นในชาตินี้ ใครเป็นเจ้ากรรมนายเวรของท่านบ้าง และเจ้ากรรมนายเวรซึ่งท่านได้กระทำความต่อบุคคลนั้นยังมีชีวิตอยู่หรือว่า ล่วงลับไปแล้ว ถ้าล่วงลับไปแล้ว ก็อุทิศส่วนกุศลให้บุคคลนั้นได้ แต่ไม่ใช่โดยฐานะซึ่งเป็นเจ้ากรรมนายเวรลอยๆ โดยไม่รู้ว่าเป็นใคร และเป็นเจ้ากรรมนายเวรในชาติไหน

สภาพธรรมนั้นต้องไตร่ตรองพิจารณาเหตุผลจริงๆ เพราะถ้าไม่พิจารณาเหตุผล ก็อาจจะกระทำไปโดยไม่เข้าใจว่าเป็นกุศลจริงๆ หรือไม่ เพราะเพียงแต่การกล่าวอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร โดยไม่รู้ว่าเป็นเจ้ากรรมนายเวรเป็นใครนั้น โดยมากมักจะกลัวเจ้ากรรมนายเวรเพราะคิดว่า เจ้ากรรมนายเวรจะทำให้ชีวิตของท่านลำบากเดือดร้อน แทนที่จะเข้าใจให้ถูกต้องว่าอุทิศกุศลกรรมที่ท่านได้กระทำแล้ว ซึ่งเกิดเพราะกิเลสเป็นเหตุให้วิบากคือผลของกรรมนั้นๆ เกิดขึ้นกับท่านเอง เมื่อท่านยังมีอุกศลกรรม ยังมีกิเลสซึ่งเป็นต้นเหตุให้ทำอุกศลกรรม อุกศลกรรมที่เกิดขึ้นย่อมให้ผล คือ ทำให้เกิดวิบากซึ่งเป็นผลของกรรมนั้นได้ในภายหลัง เพราะฉะนั้นจึงควรเห็นโทษของกิเลสและอุกศลกรรมมากกว่ากลัวที่จะไม่อุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้ากรรมนายเวร

ถาม อย่างพวกที่ผูกพยาบาทกัน ถือว่าเป็นเจ้ากรรมนายเวรกันหรือไม่

ส. โดยสถานไหน

ถาม มีกรรมบทเรื่องนางยักษิณี มีการผูกเวรกันมาหลายชาติ

ส. เมื่อผูกเวรกันแล้ว หนทางที่จะหมดเวรได้นั้น คืออย่างไร

ถาม เรื่องที่จะหมดเวรก็คือว่า ตอนสุดท้ายนางยักษิณีจะไปจับลูกของผู้หญิงคนที่ผูกเวร เพื่อนำไปเป็นอาหาร ผู้หญิงนั้นวิ่งเข้าไปในวัด เอาลูกไปวางไว้ที่พระบาทของพระพุทธเจ้า และพระพุทธเจ้าได้เรียกนางยักษิณีพร้อมด้วยผู้หญิงคนนั้น และทรงโปรดแสดงเทศนาจนคนทั้งสองเลิกผูกเวรกัน

ส. เพราะฉะนั้น ที่จะหมดเวรกันได้นั้น คืออย่างไร

ถาม คงจะเป็นเพราะกุศลจิตที่เกิดขึ้น

ส. คือไม่จองเวร ไม่โกรธกันต่อไปขณะใด ขณะนั้นก็หมดเวรต่อกัน คือกุศลจิตเกิดทั้งสองฝ่าย

ถาม ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งทำบุญ และมีเจตนาดีที่จะให้อีกฝ่ายหนึ่ง ได้รับผลบุญที่ตนกระทำด้วย ฝ่ายนั้นอาจจะเลิกคิดพยาบาทเป็นไปได้ไหม

สุ. ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ เมื่อได้ทำกุศลแล้วก็อยากให้ผู้อื่นเกิดกุศลด้วย จึงบอกให้ผู้นั้นรู้ในกุศลนั้น เพื่อเขาจะได้อนุโมทนา แต่ถ้าพูดถึงเจ้ากรรมนายเวรหลังจากที่เราทำกุศลแล้ว จะรู้ได้อย่างไร

ถาม เมื่ออุทิศส่วนกุศลให้คนที่โกรธกัน โดยบอกว่าไปทำบุญมา ขอให้ท่านได้รับผลบุญด้วย

สุ. บอกให้เขารู้เพื่อที่เขาจะได้อนุโมทนา แต่ไม่ใช่อย่างที่คิดว่าเป็นเจ้ากรรมนายเวรตั้งแต่ครั้งไหนก็ไม่รู้ กรรมอะไรก็ไม่รู้ แล้วยังไปกลัวอีกว่าที่อุทิศส่วนกุศลให้ เพื่อเขาจะได้ไม่มาทำให้เราเดือดร้อน ดูเหมือนกับว่าเขาสามารถจะดลบันดาลทุกๆ ที่เราเป็นผู้กระทำความ เราเป็นผู้มีกรรมเป็นของเราเอง ไม่ใช่คนอื่นสามารถสามารถกระทำความให้เราได้

ถาม คิดว่าเป็นอย่างนั้น

สุ. ในระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่ ก็อย่าผูกโกรธ แต่ไม่ต้องไปคิดถึงกรรมในอดีตที่ผ่านมา แล้วไม่รู้ว่ากรรมอะไร เจ้ากรรมนายเวรอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ แต่ถ้าไม่ชอบใครก็คิดเสียว่าคนนั้นเป็นเจ้ากรรมนายเวร อย่างที่เราเคยคิดก็แล้วกัน จะได้ไม่โกรธเขา แทนที่จะต้องไปนั่งอุทิศส่วนกุศลให้ ก็เกิดเมตตาในบุคคลนั้นทันที

ถาม เรื่องการแผ่เมตตา มีคนเป็นจำนวนมากแผ่ไปไม่เฉพาะแต่เพื่อนฝูง ญาติมิตรเท่านั้น แต่แผ่ให้แก่โอบปาติกะทั้งหลายด้วย

ส. เมื่อทำกุศลแล้ว ก็ควรอุทิศส่วนกุศลที่กระทำแล้วให้ผู้ที่สามารถล่วงรู้ เพื่อเขาจะได้เกิดกุศลจิตอนุโมทนา แต่ไม่ใช่คิดว่าโอบปาติกะนั้นเป็นเจ้ากรรมนายเวร คืออยากให้เข้าใจคำว่าเจ้ากรรมนายเวรให้ถูกต้อง ทุกคนมีกรรมเป็นของของตนเอง เมื่อได้กระทำความกรรมต่อใครไว้ และอยากจะให้หมดกรรมนั้น ก็ควรเกิดกุศลจิตแทนการผูกโกรธ

ถาม อยากทราบว่า ตามที่ยกข้อความในธรรมบทขึ้นมานั้น คือ กุศลสตรีซึ่งในอดีตชาติเป็นภรรยาหลวงและภรรยาน้อย ภรรยาหลวงได้ทำให้ภรรยาน้อยแท้งลูกถึง ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๓ ถึงสิ้นชีวิต ภรรยาน้อยจะเป็นเจ้ากรรมนายเวรหรือไม่

ส. ที่ใช้คำว่า เจ้ากรรมนายเวร หมายความว่าอย่างไร

ถาม เมื่อภรรยาน้อยตายไปแล้ว ผูกอาฆาตว่าถ้าเกิดมาในชาติใดๆ จะขอกินลูกภรรยาหลวงทุกชาติ

ส. แล้วเป็นเจ้ากรรมนายเวรอย่างไร

ถาม เพราะยังไม่เข้าใจ จึงเรียนถามอาจารย์ว่าเป็นหรือไม่

ส. ไม่ใช่เป็นเจ้ากรรมนายเวร แต่เป็นความผูกโกรธ ทุกท่านในขณะนี้อาจจะมีภัย หรืออาจจะมีศัตรูจากบุคคลหนึ่งบุคคลใดในชาติปัจจุบันนี้ จะกล่าวว่าเป็นเจ้ากรรมนายเวรกันในอดีต หรือว่าจะเกิดมามีความผูกโกรธกันในปัจจุบันชาติ แต่บุคคลนั้นก็ไม่สามารถจะทำอันตรายบุคคลใดได้ ถ้ากรรมของบุคคลที่ถูกกระทำนั้นไม่ถึงกาลที่จะให้ผล

แต่ถ้าเป็นผู้มีกุศลสั่งสมมาดีพร้อมทั้งคติสมบัติ กาลสมบัติ อุปธิสมบัติ ปิโยคสมบัติ แม้ว่าบุคคลอื่นจะโกรธหรือผูกโกรธอย่างไรก็ตาม ย่อมไม่สามารถจะทำอันตรายได้ เพราะแต่ละท่านมีกรรมเป็นของตน เมื่ออกุศลกรรมเป็นเหตุทำให้เกิดกุศลวิบากจิต ฉะนั้น บุคคลอื่นจึงทำร้ายใดๆ ไม่ได้ทั้งสิ้น แต่บุคคลที่โกรธท่านก็อาจจะยังโกรธ จากวันเป็นเดือนเป็นปี จากชาตินี้ไปถึงชาติหน้าก็ได้ เป็นเรื่องของบุคคลซึ่งผูกโกรธเอง แต่ไม่ใช่ว่า บุคคลที่ผูกโกรธจะเป็นเจ้ากรรมที่สามารถจะดลบันดาลอะไรให้เพียงแต่ว่าเมื่ออกุศลกรรมของท่านพร้อมที่จะทำให้เกิดอกุศลวิบากเมื่อใด เมื่อนั้นก็เป็นโอกาสที่อกุศลวิบากจะเกิดขึ้น เป็นผลของ อกุศลกรรมของท่านเอง

ถาม เรื่องของกรรมที่กล่าวมานั้นถูกต้อง แต่สำหรับรายนี้เมื่อเขาผูกโกรธแล้ว ผูกอาฆาตแล้ว ไปเกิดในชาติต่อไป และเกิดเป็นแมว

ในบ้านนั้น หลังจากภรรยาหลวงตายไปเกิดเป็นไก่ในบ้านนั้นก็เหมือนกัน เวลาไก่ออกไข่แม่วจะกินทุกที เพราะฉะนั้น จะว่าเป็นกรรมของไก่ หรือเป็นการกระทำของแม่ว

ส. ถ้าไม่มีกรรมเป็นของตน บุคคลอื่นจะทำอันตรายได้หรือไม่

ถาม ในที่นี้เป็นการกระทำของแม่ว ไม่ใช่การกระทำของไก่

ส. ถ้าบุคคลนั้นไม่มีกรรมเป็นของตนเอง แมวนั้นจะทำร้ายได้ไหม

ถาม จะเป็นการกระทำความผิดในอดีตชาติที่เป็นภรรยาหลวง แล้วให้ยาเขากินจนแท้งลูก กรรมนั้นหรือไม่

ส. นอกจากพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว บุคคลอื่นไม่สามารถจะพยากรณ์เรื่องของกรรมได้เลย ถ้าใครกล้าที่จะพยากรณ์กรรมว่า ขณะนี้ท่านผู้นี้กำลังได้รับผลของกรรมนั้น ในชาตินั้นๆ ก็ต้องเป็นที่น่าประหลาดมหัศจรรย์ว่าบุคคลนั้นสามารถล่วงรู้ได้อย่างไร ในเมื่อไม่ใช่ทศพลญาณอย่าง พระญาณของพระผู้มีพระภาคเจ้า เพราะฉะนั้น ไม่ใช่เรื่องที่บุคคลอื่นสามารถรู้ได้

แต่ข้อสำคัญนั้น คือ ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า **ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรมปริยายอันเป็นเหตุแห่งความกระเลื่อกระสน**

เป็นโณ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัตว์ทั้งหลายเป็นผู้มีกรรมเป็นของ
ของตน เป็นผู้รับผลของกรรม เป็นผู้มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรม
เป็นพวกพ้อง มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย กระทำกรรมใดไว้ เป็น
กรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตาม ย่อมเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น

นี่ คือกรรมของตัวเอง เพราะฉะนั้น เรื่องเจ้ากรรมนายเวรอย่า
เข้าใจผิด คิดว่าคนอื่นเป็นเจ้ากรรมนายเวรจริงๆ ซึ่งสามารถ
จะทำให้ท่านได้รับความทุกข์ต่างๆ แต่เป็นเพราะกรรมของท่าน
เองที่ได้กระทำไว้แล้วเป็นเหตุให้ได้รับผลของกรรมนั้นๆ

ถาม ยิ่งฟังยิ่งงง เกรงว่าจะเป็นเรื่องของถ้อยคำหรือภาษาเท่านั้นหรือ
เปล่าก็ไม่ทราบ แต่ความเข้าใจซึ่งตรงกันคือว่า ให้มีอันเป็นไป
อย่างนั้นเกิดขึ้น แต่ท่านอาจารย์เรียกว่าเป็นกรรมของเราเอง
ไม่ใช่มีเจ้ากรรมนายเวร แต่ที่เชื่อๆ กันคือกรรมของเราเองที่ไป
ฆ่าเขา ชาติต่อไปเขาก็มาฆ่าเรา แต่ทางภาษาเราถือว่าเป็น
เจ้ากรรมนายเวร คือเราไปกระทำใครเขาไว้ แต่ไม่ใช่
หมายความว่า จะเป็นกรรมมาจากคนอื่น เป็นเพราะกรรม
ของเราเอง รวมทั้งพระโมคคัลลานะ ตอนสุดท้ายก็สิ้นชีวิต
เพราะกรรม

ส. ทุกท่านเป็นผู้ที่มีกรรมเป็นของของตนเอง ในปัจจุบันชาตินี้
จำได้ไหมว่า ได้กระทำความอะไร หรือว่าเป็นเจ้ากรรม

นายเวรของใครบ้าง

ถาม บางทีก็จำได้ ไปทำอะไรให้ใครเจ็บช้ำน้ำใจ เคยมีและก็ขออโหสิกรรมไปแล้ว

ส. เมื่อคนนั้นสิ้นชีวิตไป แล้วเกิดเป็นอีกบุคคลหนึ่ง ยังจะถือว่า เป็นเจ้ากรรมนายเวรคนเก่าอยู่อีกหรือไม่

ถาม เรื่องนี้ไม่รู้

ส. แต่ละคนไม่ได้มีกรรมกรรมเดียว ได้กระทำความกรรมกันมาแล้วมาก เคยฆ่าสัตว์มาแล้ว สัตว์ที่ถูกฆ่านั้นเป็นเจ้ากรรมนายเวรหรือเปล่า และสัตว์จะจำได้ไหมว่าเคยถูกใครฆ่า เช่น ไก่ตัวหนึ่ง ถูกฆ่าตายแล้วไปเกิดใหม่เป็นมนุษย์ ไก่ตัวนั้นยังจะจำได้ไหมว่าเขาเคยเป็นเจ้ากรรมนายเวรของท่าน

ถาม คงจำไม่ได้แน่นอน

ส. จำไม่ได้ทั้งนั้น คือคนที่กระทำความกรรมก็จำไม่ได้ ว่าได้กระทำความต่อบุคคลนี้ เพราะว่าตัวเองก็ไปเกิดใหม่ เพราะฉะนั้น ก็ลืมไปแล้วว่าชาติก่อนได้เคยกระทำความอะไรไว้กับใคร จะเป็นเจ้ากรรมนายเวรของใครก็จำไม่ได้อีก เพราะว่าจำเรื่องของชาติก่อนไม่ได้เลย เพราะฉะนั้น เรื่องเจ้ากรรมนายเวรก็เป็นเรื่องของความคิดเท่านั้น ต่างคนต่างก็เป็นเจ้ากรรมนายเวร

ของกันและกันทั้งนั้น โดยลักษณะดังกล่าวข้างต้นใน
สังสารวัฏ

ถาม ใช่ เราไม่สามารถที่จะรู้ได้ เพราะเราไม่สามารถจะมีญาณ
หยั่งรู้อย่างพระผู้มีพระภาคเจ้า

ส. ควรพิจารณาอย่างไรเรื่องเจ้ากรรมนายเวร เช่น ไก่ที่ถูกฆ่าไป
ตัวหนึ่ง ไก่ตัวนั้นไปเกิดใหม่ก็ไม่รู้ว่าตัวเองเป็นเจ้ากรรมนายเวร
ของใครในชาติก่อน แม้เราเองในชาตินี้ก็ไม่รู้ว่าเราเคยเป็น
เจ้ากรรมนายเวรของใครในชาติก่อน

เพราะฉะนั้น ใครที่กำลังอุทิศส่วนกุศลให้เรา ซึ่งอาจจะเป็น
เจ้ากรรมนายเวรของเขาในชาติก่อนเราก็ไม่รู้อีก เพราะว่า
ในชาตินี้เราจำชาติก่อนไม่ได้เลย ชาตินี้ถ้าใครได้ทำ
อกุศลกรรมกับเรา ถ้าจะคิดว่าเขาเป็นเจ้ากรรมนายเวรของเรา
เราก็จำไม่ได้ว่าเขาเป็นเจ้ากรรมนายเวรของเราเมื่อไหร่
เขาเองก็จำเรื่องกรรมที่ทำต่อกันไม่ได้ ต่างคนต่างก็จำกรรม
ที่เคยกระทำในชาติก่อนๆ ไม่ได้ทั้งนั้น แล้วจะเป็นเจ้ากรรม
นายเวรกันอย่างไร

ถาม กระผมจึงว่า น่าจะเป็นเรื่องของภาษาตามความเข้าใจ
ของกระผม กระผมคิดว่าเราจำไม่ได้ว่าไปทำอะไรใครไว้

แต่มีความเชื่อว่าเราคงเคยทำอะไรไว้ และเดี๋ยวนี้เรามีจิตที่บริสุทธิ์คิดว่าจะอุทิศส่วนกุศลให้ใครก็แล้วแต่ที่ว่าเป็นเจ้ากรรมนายเวร

ส. ท่านที่นั่งอยู่ในห้องนี้ เคยเป็นเจ้ากรรมนายเวรของท่านผู้ถามหรือไม่

ถาม เรื่องนี้ตอบแทนได้เลยว่าไม่มีใครรู้ใครทั้งสิ้น

ส. แต่ก็อุทิศส่วนกุศลให้ทุกวัน และเขาก็ไม่รู้เลยว่าท่านอุทิศส่วนกุศลให้ เพราะเขาจำชาติก่อนไม่ได้ ขณะที่อยู่ในชาตินี้พบใครก็ไม่รู้ว่าเคยเป็นเจ้ากรรมนายเวรต่อกันหรือไม่ เพราะฉะนั้น แทนที่จะนึกว่าเคยเป็นเจ้ากรรมนายเวร แทนที่จะมีเวรโดยการผูกโกรธต่อกันและกัน ก็ควรมีเมตตาต่อกันทันที จึงหมดเวรได้ ไม่ใช่ต้องไปทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวร โดยไม่รู้ว่าผู้ที่กำลังนั่งอยู่ในที่นี้อาจจะเป็นเจ้ากรรมนายเวรก็ได้ ทั้งๆ ที่อุทิศส่วนกุศลให้ก็ยังไม่รู้ว่าใครอุทิศส่วนกุศลให้บ้าง

ถาม ถ้ามีคนเขาอิสสระิษาเรา เราจะทำอย่างไรจึงจะให้เขาเข้าใจว่าสิ่งที่เขาคิดนั้นผิด ถ้าเราทำบุญทำกุศลแล้วบอกให้เขาทราบ เพื่อให้เขาอนุโมทนาด้วย แต่เมื่อคิดว่าเขามีจิตริษยา จึงไม่บอกให้เขาทราบ และจะมีวิธีใดที่จะบอกเขาได้

ส. รู้ได้อย่างไรว่าเขาอิสสาวิชา

ถาม จากเหตุการณ์ประมวลมาหลายๆ อย่าง ซึ่งคนอื่นคงไม่รู้ แต่เราสามารถรู้ได้

ส. ใจของคนอื่น ใครจะสามารถแก้ไขได้ ถ้าไม่ใช่ตัวเขาเอง

ถาม สมมติว่า เราทำบุญแล้วจะให้เขาอนุโมทนาด้วย เราจะบอกเขาว่าอย่างไรดี

ส. ข้อสำคัญที่สุดคือ ผู้มีอกุศลจิตเป็นผู้ที่รู้ตัวเองว่ามีอกุศลจิตหรือไม่ ไม่ว่าใครทั้งนั้นที่กำลังมีอกุศลจิต รู้ตัวเองหรือไม่ว่าตนเองกำลังมีอกุศลจิต หรือคิดว่าคนอื่นทั้งนั้นที่อิสสาวิชา นี่เป็นสิ่งที่ต้องพิจารณา แทนที่จะพิจารณาว่าคนอื่นวิชา ควรพิจารณาจิตของตนเองดีกว่า ว่าจิตของเราในขณะนั้นเป็นกุศลหรืออกุศล

ถาม ก็ต้องเป็นอกุศลแน่

ส. เพราะฉะนั้น แทนที่จะไปมุ่งหวังเกินเลย ไปแก้ไขคนอื่น ก็ขอให้ทุกคนได้พิจารณาจิตของตนเอง ผู้ใดเป็นผู้ฉลาดย่อมแก้ไขจิตของตนเอง ด้วยการพิจารณาจิตของตนเองว่า ขณะนั้นเป็นกุศลหรืออกุศล เพราะว่าบางคนอาจมุ่งคิดจะแก้ไขบุคคลอื่นที่วิชา แต่ความจริงนั้นควรพิจารณาจิต

ของตนเองก่อนว่าขณะที่คิดว่าเขาริษยา จิตของเราเองเป็น
อกุศลหรือกุศล

ถ้าจะกล่าวถึงจิตของผู้ที่อุทิศส่วนกุศลก็เป็นกุศลจิต เป็นกุศล
กรรมของบุคคลที่อุทิศกุศลนั้น และผู้รู้และอนุโมทนาก็เป็น
กุศลจิตเป็นกุศลกรรมของผู้ที่อนุโมทนาเอง

อย่าลืมนะถ้าจะคิดถึงเจ้ากรรมนายเวรก็คือ คิดถึงบุคคลที่กำลัง
มองเห็นอยู่นี้เอง โดยไม่ทราบที่เคยเป็นเจ้ากรรมนายเวรกัน
ในชาติไหน ถ้าจะคิดว่าในสังสารวัฏฏ์อาจจะเคยเป็นเจ้ากรรม
นายเวรในชาติหนึ่งชาติใด ก็มีเมตตาต่อผู้ที่กำลังพบเห็นทันที
แทนที่จะรอโอกาสเมื่อไปทำบุญแล้ว จึงอุทิศส่วนกุศลให้
เจ้ากรรมนายเวรซึ่งไม่รู้ว่าเป็นใคร อยู่ที่ไหนและมองไม่เห็น



ธรรมเตือนใจ

“พึงชนะความโกรธ	ด้วยความไม่โกรธ
พึงชนะความไม่ดี	ด้วยความดี
พึงชนะความตระหนี่	ด้วยการให้
พึงชนะคนมักกล่าวคำเหลวไหล	ด้วยคำสัตย์
พึงกล่าวคำสัตย์	ไม่พึงโกรธ”

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท)



“ก็ชนเหล่าใด เข้าไปผูกความโกรธนั้นไว้ว่า
‘ผู้โน้น ได้ด่าเรา ผู้โน้น ได้ตีเรา ผู้โน้น ได้ชนะเรา
ผู้โน้น ได้ลักสิ่งของของเราแล้ว’
เวรของชนเหล่านั้น ย่อมไม่ระงับได้
ส่วนชนเหล่าใด ไม่เข้าไปผูกความโกรธนั้นไว้ว่า
‘ผู้โน้น ได้ด่าเรา ผู้โน้น ได้ตีเรา ผู้โน้น ได้ชนะเรา
ผู้โน้น ได้ลักสิ่งของของเราแล้ว’
เวรของชนเหล่านั้นย่อมระงับได้”

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท)



“ในกาลไหนๆ เวรทั้งหลายในโลกนี้ ย่อมไม่ระจับด้วยเวรเลย
แต่ย่อมระจับได้ ด้วยความไม่มีเวร ธรรมนี้เป็นของเก่า”

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท)





มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์โดยย่อของมูลนิธิฯ คือ ศึกษาและปฏิบัติธรรม เผยแพร่พระธรรมตามแนวพระไตรปิฎก จัดพิมพ์เอกสารประกอบการศึกษาพระไตรปิฎก เผยแพร่เป็นสาธารณกุศล

คณะกรรมการบริหาร

ประธานกรรมการ	นางสาวสุจินต์ บริหารวนเขตต์
รองประธานกรรมการ	นางสาวดวงเดือน บารมีธรรม
กรรมการ	นางสงวน สุจริตกุล นายแพทย์ สัญชัย ศรีสวัสดิ์ พลเอก สพรัง กัลยาณมิตร นาวาอากาศตรี เกื้อกุล แสันทอง หม่อมบงกชปริยา ยุคล
กรรมการและเหรัญญิก	นางสาวประภัสสร เทตระกุล
กรรมการและเลขานุการ	พลตรี ดร.วีระ พลวัฒน์

ท่านที่ประสงค์จะพิมพ์หนังสือของมูลนิธิฯ
เพื่อเป็นธรรมบรรณาการในการกุศล
หรือมีศรัทธาจะสมทบทุนมูลนิธิฯ โปรดติดต่อมูลนิธิฯ
หรือกรรมการของมูลนิธิฯ

สำนักงาน: ๑

๗๔/๑ เจริญนคร ๗๔ แขวงดาวคะนอง เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

โทรศัพท์ / โทรสาร ๐๒ ๔๖๘ ๐๒๓๙

<http://www.dhammahome.com>

E-mail: info@dhammahome.com

บ้านธัมมะ เลขที่ ๑๓๖ หมู่ ๕ ตำบลหนองควาย

อำเภอหางดง เชียงใหม่ ๕๐๒๓๐

โทรศัพท์ ๐๕๓ ๔๓ ๑๖๗๔



รายการเผยแพร่พระธรรมทางสถานีวิทยุฯ
โดย มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

จังหวัด	สถานี	ความถี่	เวลา	วัน
กรุงเทพฯ ฯ	อสมท.	๑๔๙๔	๒๓.๑๐ น.	ทุกวัน
	รัฐสภา เอฟ.เอ็ม.	๘๗.๕	๐๕.๐๐ น.	อ.
	สวพ. เอฟ.เอ็ม.	๙๑	๐๕.๓๐ น.	อา. พณ.
	สทว. ๒	๖๗๕	๐๖.๐๐ น.	ทุกวัน
			๒๑.๐๐ น.	จ. - ศ.
	กองพล. ๑	๑๔๒๒	๑๗.๐๐ น.	ทุกวัน
	ทอ. ๐๑	๙๔๕	๑๒.๓๐ น.	ทุกวัน
			๑๘.๐๐ น.	ทุกวัน
	วพ.ช. เอฟ.เอ็ม	๑๐๔.๒๕	๑๙.๓๐ น.	จ. - ศ.
	วิทยุชุมชนวัดนาคปรก			
	เอฟ.เอ็ม	๑๐๗.๗๕	๑๙.๑๐ น.	ทุกวัน
	ตชด.	๕๗๖	๒๐.๓๐ น.	ทุกวัน
กำแพงเพชร	ทภ. ๓	๗๓๘	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๑๐๕	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
ขอนแก่น	รต.	๑๑๕๒	๒๐.๓๐ น.	ทุกวัน
	มจร. เอฟ.เอ็ม.	๑๐๑.๗๕	๐๖.๐๐ น.	ทุกวัน
เชียงใหม่	วปถ. ๒	๗๓๘	๒๐.๓๐ น.	จ. - ส.
	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๑๐๑.๕	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
เชียงราย	ทอ. ๐๑๕	๑๒๒๔	๐๕.๐๐ น.	ทุกวัน
	ทภ. ๓	๙๙๙	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
นครสวรรค์	ทภ. ๓	๔๐๑	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
น่าน	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๙๙.๕	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
นครศรีธรรมราช	ทภ. ๔	๖๘๔,๑๐๔๔	๐๖.๐๕ น.	จ. - ส.
เพชรบูรณ์	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๙๙.๕	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
พิษณุโลก	ทภ. ๓	๑๑๑๖	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
	ทภ. ๓	๑๒๔๒	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
แพร่	ทภ. ๓	๕๔๕	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.
	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๑๐๓.๕	๐๕.๐๐ น.	จ. - ศ.

จังหวัด	สถานี	ความถี่	เวลา	วัน
พะเยา	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๑๐๗.๒๕	๐๕.๐๐ น.	จ.- ศ.
พิจิตร	ทภ. ๓	๑๔๔๙	๐๕.๐๐ น.	จ.- ศ.
ภูเก็ต	๑ ปณ.เอฟ.เอ็ม.	๘๙	๐๕.๐๐ น.	ทุกวัน
ลำปาง	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๑๐๑.๗๕	๐๕.๐๐ น.	จ.- ศ.
ลำพูน	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๑๐๗.๕	๐๕.๐๐ น.	จ.- ศ.
สุพรรณบุรี	ทภ. ๑	๑๔๐๔	๒๐.๓๐ น.	ทุกวัน
สุราษฎร์ธานี	สวท. เอฟ.เอ็ม.	๘๙.๗๕	๐๕.๐๐ น.	จ.-ศ.
สิงห์บุรี	ชุมชน เอฟ.เอ็ม.	๑๐๔.๗๕	๐๔.๐๐ น.	ทุกวัน
สุโขทัย	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๑๐๒.๒๕	๐๕.๐๐ น.	จ.- ศ.
	ทภ. ๓	๘๒๔	๐๕.๐๐ น.	จ.- ศ.
อุดรธานี	ยานเกราะ	๖๘๔	๒๐.๓๐ น.	จ.- ส.
อุตรดิตถ์	ทภ. ๓	๑๒๔๗	๐๕.๐๐ น.	จ. ศ.
	ทภ. ๓ เอฟ.เอ็ม.	๙๗.๕	๐๕.๐๐ น.	จ.- ศ.
อุบลราชธานี	ทอ. ๐๘	๘๐๑	๐๕.๐๐ น.	ทุกวัน

รายการอาจเปลี่ยนแปลงได้ โปรดสอบถาม โทร. ๐๒ ๔๖๔ ๐๒๓๙
เว็บไซต์ของมูลนิธิฯ www.dhammadhome.com กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา กรุงเทพฯ



บ้านร่มมะ เชียงใหม่





9 785049 304062

เจ้ากรรมนายเวรมีหรือไม่

ISBN 974-93040-8-X

www.dhammahome.com